

**“IQTISODIY TADQIQOTLARGA
ASOSLANGAN OLIY MA’LUMOTLI
IQTISODCHI KADRLARNI
TAYYORLASH: MUAMMOLAR VA
INNOVATSION YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA
MATERIALLARI TO‘PLAMI**

I

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO VILOYATI HOKIMLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI**

**“Iqtisodiy tadqiqotlarga asoslangan oliy ma'lumotli iqtisodchi
kadrlarni tayyorlash: muammolar va innovatsion yechimlar”**

mavzusidagi

xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to`plami, 2023 yil 6-7

iyun

I JILD

**Collection of materials of the international scientific and practical
conference "Training highly educated economists based on
economic research: problems and innovative solutions", June 6-7,
2023**

I VOLUME

**Сборник материалов международной научно-практической
конференции «Подготовка высокообразованных экономистов
на основе экономических исследований: проблемы и
инновационные решения», 6-7 июня 2023 г.**

ТОМ I

Buxoro – Bukhara – Бухара – 2023

районе, совершенствование транспортной инфраструктуры, увеличение количества и видов предлагаемого транспорта остаются одной из основных целей улучшения транспортного обслуживания. Совершенствование системы виртуального путешествия для самостоятельных путешественников и местных туристов, а также необходимость порядка ремонта дорог, ведущих к достопримечательностям могут стать основой развития разработки реконструкции дорог.

Использованная литература:

1. Хабибуллоходжи М. А., Шарипова С. Х., Собирова М. И., Тохтасинова Ш. «Значение транспортных услуг в сфере туризма» science and innovation international scientific journal volume 1 issue 5 uif-2022: 8.2 | issn: 2181-3337
2. Указ Президента Республики Узбекистан от 28 января 2022 года в постановлении № ПФ-60 «О Стратегии развития Нового Узбекистана на 2022-2026 годы»
3. Агентство по статистике при Президенте Республики Узбекистан.
4. Stephen J. Page. Transport and tourism. Global perspectives. 3rd edition, London: Pearson education Ltd. 2009. - 447 с.
5. Алляров С.Ф. “ The role of transport services in tourism industry of the regions”. Journal of political economy, 1990. volume 98
6. Ахматова М.Е. “Organization of transport service in tourism” // international journal of inclusive and sustainable education. – 2022. – т. 1. – №. 4. – с. 51-53.
7. Хамроев Х.Р., Ахматова М.Е. The role of innovative technologies in improving the quality of transport services //World Bulletin of Management and Law. – 2021. – Т. 3. – с. 4-8.

**Po'lotova Dilnoza Tolibjon qizi
talaba, Buxoro davlat universiteti
dpulatova922@gmail.com**

**Ilmiy rahbar: Axrorova Nilufar Uktamovna
o'qituvchi, Buxoro davlat universiteti
n.u.axrorova@buxdu.uz**

TURIZM MAMLAKAT IQTISODIYOTINING ASOSIY YO'NALISHI SIFATIDA

O'zbekistonga tashrif buyuruvchi har bir sayyoh tashrif oldidan turizm infratuzilmasi qay darajada ekanligini, har bir ko'rsatilishi kerak bo'lgan servislar haqida bilishni, sayohat tashkil qilmoqchi bo'layotgan manzillari haqida ko'proq bilib olishni xohlashadi. Masalan, O'zbekistonga tashrif buyurgan xorijlik sayyohlar bilan suhbat chog'ida 25% turistlar oziq-ovqat xizmatidan qoniqishini bildirgan. 41% sayyoh esa oziq-ovqat sifatini baholashga rozi emasligini bildirgan. Xorijlik sayyohlarga xizmat ko'rsatuvchi umumiy ovqatlanish obyektlarini nazorat qilish va sertifikatlash jarayoni sayyohlarning reklama risolalari orqali mahalliy oshxonaning o'ziga xos xususiyatlarini bilib olishlari uchun juda muhim hisoblanadi.

Qayd etish joizki, olib borilgan so'rovnomalarda xorijlik sayyohlarning 73% qismi qatnashgan restoranlar xizmati haqida to'liq ma'lumotga ega emasligidan, mahalliy oshxona, restoranlar haqida yetarlicha ma'lumotlar internet olamida yoritilmaganidan shikoyat qilgan. Butunjahon turizm va sayohatlar bo'yicha kengashi tomonidan berilgan bahoga ko'ra, O'zbekiston sayyohlar tashrifi bo'yicha dunyo mamlakatlari orasida 150-o'rinni egallagan. Yurtimiz jahon sayyohlik bozorida o'z o'rniga ega bo'lishiga qaramasdan, turistlarga qulay shart-sharoit yaratish, servis xizmatlarini yaxshilash, sayyohlik obidalarining jozibadorligini oshirish va reklamani kuchaytirish darajasi juda past. Shuning uchun bu borada sezilarli o'sish haqida fikr yuritish ana shu omillarga bog'liq. Turizm bo'yicha raqobatbardosh mamlakatlar reytingida dunyodagi (madaniy zaxiralar, arzon infratuzilma, sayyohlik mahsulot narxi, xavfsizlik darajasi, xalqaro shaffoflik jihatidan) eng jozibador 140 ta sayyohlik maskani qayd etilgan bo'lib, ushbu ro'yxatda Qozog'iston 85-o'rin, Qirg'iziston 116-o'rin, Tojikiston 119-o'rinni egallagan. O'zbekiston esa Markaziy Osiyo davlatlari o'rtasidagi eng oxirgi o'rinni egallagan va bu reytingga kiritilmagan.

Hozirgacha xorijiy mamlakatlarda O'zbekiston haqida ko'proq ma'lumotlarni targ'ibot qilishda kamchilikka yo'l qo'yilmoqda. Xususan, bugungi kunda yurtimizga tashrif buyurayotgan aksariyat sayyohlar turizm firmalari tomonidan jalb etilmoqda. Yevropaning deyarli ko'pgina mamlakatlarida O'zbekiston haqida alohida yetarlicha ma'lumot yo'q. Ular aynan turfirmalar orqali eshitib, qiziqish

bildirib kelishmoqda. Shuning uchun biz mamlakatimizning nufuzi va imidjini hamda mamlakatimiz turizmi haqida xabardorlik yanada oshirish maqsadida quyidagilarni taklif qilmoqdamiz:

- mamlakatimiz to'g'risida bitta ixcham sayyohlar uchun qo'llanma tayyorlanib, uni barcha tillarga tarjima qilib, chet sayyohlik firmalariga tarqatish;
- O'zbekiston haqida qiziqarli ma'lumotlar bilan fotoalbomni tayyorlab, turli tillarda yuqori sifatda chop etish. Uning narxi qimmat bo'lmasligi zarur va O'zbekistonda barcha kitob do'konlari hamda sayyohlar tashrif buyuruvchi do'konlarda sotishni yo'lga qo'yish kerak.
- yurtimiz, urf-odat va an'analarimiz, milliy qadriyat va boy tarixiy merosimiz haqida hujjatli va badiiy filmlar tanlovini e'lon qilib, ular orasidan eng saralarini rag'batlantirib, ular yaratgan filmlarni ingliz, rus, nemis va boshqa tillarga dublyaj qildirib, xalqaro tanlovlarda qatnashsak, sayyohlar soni oshisi aniq deb o'ylaymiz.

Bundan xulosa shuki, barcha rivojlangan davlatlarda turizm sohasining barqaror bo'lib turishiga asosiy omillardan biri bu reklama xizmati, turistik zonalar haqida yetarlicha ma'lumotlar dunyo bo'yicha keng yoritilganligi bo'lib hisoblanadi. O'zbekistonda ham turizm sohasini rivojlantirishda, butun dunyo bo'yicha yetarlicha ma'lumotlarni ta'minlash uchun reklama xizmati, ijtimoiy tarmoqlarda O'zbekistondagi turistik zonalar haqida ma'lumotlar keng yoritilishi ta'minlansa, O'zbekiston turizm sohasida sezilarli o'zgarishlar amalga oshirilgan bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. data.egov.uz
2. madaniyat.uz
3. univ-silkroad.uz
4. <https://kun.uz>
5. <https://www.gazeta.uz>

Sayidova Gulasal Samad qizi
talaba, Buxoro davlat universiteti
gulasalsayidova925@gmail.com

Ilmiy rahbar: Axrorova Nilufar Uktamovna
Buxoro davlat universiteti o'qituvchi

EKOLOGIK TURIZM O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINING ASOSIY YO'NALISHLARIDAN BIRI SIFATIDA

Dunyoda turizm sohasining ekologik turizm yo'nalishi insoniyat oldidagi ekologik inqirozning oldini olish, insoniyatning barqaror rivojlanishi va yashab qolishi uchun, sayyoramiz tabiati va uning resurslarini saqlab qolishdagi najot yo'llarini axtarish zaminida shakllandi va rivojlanib bormoqda.

O'zbekistonda ekoturizmning rivojlanishi nafaqat ma'naviyatimiz, ilm-fan, madaniyat, ma'rifat, tabiatni muhofaza qilish, ekoturistlarni jalb qilish, biologik xilma-xillikni saqlash muammolarini hal qilishga balki, shu bilan birga iqtisodiy masalalarni, mahaliy xalqimining ijtimoiy-iqtisodiy sharoitini yaxshilash, yangi ish joylari bilan ta'minlash, mamlakatimiz iqtisodiyotining o'sishiga katta hissa qo'shadi. Mamlakatimiz dunyoda ekologik turizm resurslariga boy davlatlar qatorida turadi va Markaziy Osiyoda, dunyo mamlakatlarining o'zaro aloqalarini geografik jihatdan bog'lovchi davlatdir. Shu sababli ichki, xalqaro turistik oqim va ekoturistik oqim ham bizda kuchayishining juda katta salohiyatli imkoniyatlari mavjuddir.

Bugungi kunda ilmiy va ommabop adabiyotlar, shuningdek, ommaviy axborot vositalarida ekoturizmning o'rni va ahamiyatini ochib berishga qaratilgan ko'plab qarashlar olg'a surilmoqda.

Birinchidan, xalqaro maqomdagi tashkilot va muassasalarning ma'lumotiga ko'ra, ko'pgina turizm turlari yiliga o'rtacha 5 foizga ortib borayotgan bo'lsa, ekoturizm yiliga o'rtacha 20-30 foizga ko'payib bormoqda. Ko'pgina mutaxassis va tadqiqotchilarning ilmiy tajriba va xulosalari shuni ko'rsatmoqdaki, ekoturizm turizmning yangi va yosh yo'nalishi bo'lishiga qaramasdan, ommalashuvi boshqa turistik yo'nalishlarga nisbatan 2-3 barobar jadal kechmoqda. Ikkinchidan, O'zbekistonda turizmning tarixiy turizm, diniy turizm, madaniy turizm kabi turlari bo'yicha muayyan yutuq va tajribalar bazasi shakllandi.

Bundan kelib chiqib aytsak bo'ladiki, yurtimizning har bir rayonlarida qanchadan qancha ekologik mohiyatga ega bo'lgan turistik markazlar mavjud. Biroq ularni keng ommaga tanitish, innovatsion yo'llarda rivojlantirish muhim muammolardan biri bo'lib kelmoqda. Bunga birinchi sabab O'zbekistonda

Ibragimov Nutfillo Salimovich, Yuldashev Kamol Sharifovich. O'zbekistonda mustaqil turizmni rivojlantirishda raqamli iqtisodiyot vositalaridan foydalanish yo'llari	352
Aхmatova Moxигул Эргаш кизи. Анализ транспортных услуг и мобильности к достопримечательностям Бухарской области	354
Po'lotova Dilnoza Tolibjon qizi, Axrorova Nilufar Uktamovna. Turizm mamlakat iqtisodiyotining asosiy yo'nalishi sifatida	356
Sayidova Gulasal Samad qizi, Axrorova Nilufar Uktamovna. Ekologik turizm o'zbekiston iqtisodiyotining asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida	357
Bozorova Gulasal Okmurodovna, Akhrorova Nilufar Uktamovna. Prospects for the development of rural and agro tourism in Uzbekistan	358
Хамзаева Дилфуза Самаровна, Направления сезонизации турпродукта в регионах	360
Salimova S.F. Joylashtirish vositalari tizimini rivojlantirishda onlayn turistik agentliklarning o'rni	363
Умидбек Комилжонович Бобожонов. Ўзбекистонда аутсорсинг хизматларининг таснифий хусусиятлари.....	365
Sharopova Nafosat Radjabovna. Biznesni muvafaqqiyatli yuritishda marketing tadqiqotlarining roli	368
Yulduz Khayitova. Developing tendencies of religious tourism in the world.....	369
Alimova Shaxnoza Oktyamovna, Moxichehra SHodiyeva Shokir qizi. O'zbekistonda avtomobillarni ijaraga berish xizmatlaridan foydalanishning afzalliklari	370
Turobov Sherzod Alisherovich. Kambag'allikni qisqartirishda uy xo'jaliklari tadbirkorligining o'rni ...	372
Шомиев Голиб Ўктамович. Тенденции развития рынка медицинских услуг в узбекистане: аналитический обзор.....	374
Назаров Назиржон Нарзиллоевич. Худудларни барқарор ривожлантиришда инсон капиталининг роли	376
Хасанова Нафиса Шавкатовна. Инсон ресурсларини бошқариш - ривожланиш гарови.....	377
Shamurotov Sabirjon Bazarbayevich, Mintaqada suv resurslaridan samarali foydalanishga ta'sir qiluvchi omillarni tasniflash.....	378
Ўрокова Дилфуза Бахриддиновна. Мамлакат иқтисодиётида туризм индустрияси улушини кўпайтириш муаммолари.....	380
Агзамов С. И., Курпаяниди К. И. Современные проблемы телекоммуникационного сектора Республики Узбекистан	382
Aynaqulov Husniddin Abduxamidovich. Klaster doirasida ishlab chiqarish kooperatsiyasini tashkil etish va yuritishning iqtisodiy konstitutsiyasi	384
Saidova Firuza Kamolovna, O'zbekiston moliya bozorida evrobondlarning amaliy zaruriyati va iqtisodiyotga ta'siri.....	385
Shodiyev Bekzod. Qishloq xo'jaligi kooperatsiyasi rivojlanishining ilmiy-nazariy asoslari	388
S.M.Raximova. O'zbekistonda tibbiy xizmatlar bozorini rivojlanishining asosiy tendensiyalari	390
Ruziyeva Gulinoz Fatilloevna. O'zbekistonda hunarmandchilik klasteri milliy hunarmandchilikni rivojlantirish modeli sifatida.....	392
Олланазаров Б.Д., Файзуллаев Н.Б., Абдуллаев Х. Минтақа иқтисодиёти рақобатбардошлигини оширишда туристик кластерларни шакллантириш ва ривожлантиришнинг ўзига хос жиҳатлари	395
Исомов Бекмурат Сайфиддинович. Роль инвестиционной политики в решении экономических проблем	397
Radjabov Odil Olimovich. Promotional measurements of Uzbekistan in abroad for sustainable tourism development	399
Н.Б. Файзуллаев, Х. Абдуллаев, У.Б.Исламов. Худудларнинг инвестицион салоҳиятидан самарали фойдаланиш ва инвестицион жозибadorлигини оширишнинг ўзига хос жиҳатлари	401
Rahmanova Dildora. Iqtisodiyotda korrupsiya muammosi va ijtimoiy oqibatlarini masalalari	403
Sag`dullayev Hamidulla, Buyuk ipak yo'li xalqlari madaniyatiga zamonaviy innovatsiyalar joriy etish yo'llari.....	404
Mardonova Dilrabo Shirinboyevna. Mehmonxona biznesida xizmat ko'rsatish samaradorligini oshirish bo'yicha xorijiy mamlakatlarning ilg'or tajribalari tahlili	405
Sharipova Khadicha Rustamovna, Fayzullov Bakhriddin Sayfulloevich, Kurbonov Azamdjon Jalilovich. Applications of the benchmarking concept to improve the quality of hotel services	409
Azamat Sulaymonov. Rivojlanayotgan iqtisodiyotlar oldida turgan strukturaviy muammolar.....	412
Д.Д.Алимова. Воздействие потенциального ресурса на сферу услуг	414
Zokirova Manzura Ilxomovna. Turizmда kadrlar qo'nimsizligining asosiy sabablari.....	416
Allonazarov Ollonazar Norbek o'g'li. Mintaqada mehmonxona xizmatlarini rivojlanish omillari tahlili	417